

Ein cyf/Our ref LF/MD/0711/14

David Rees AC
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
HSCCommittee@wales.gov.uk

4 Medi 2014

Annwyl David,

Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol (LCM) y Bil Cyfiawnder Troseddol a Llysoedd – trosedd Camdriniaeth neu Esgeulustod Bwriadol

Diolch am y llythyr at Gwenda Thomas AC yn gofyn am eglurhad ar faterion yn ymwneud â'r Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol. Gan y byddaf i'n arwain y ddadl, roedd yn briodol i mi ymateb i'ch ymholiadau.

Ers imi osod y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol ar 24 Mehefin 2014, mae'r Prif Weinidog wedi amlinellu'r blaenoriaethau deddfwriaethol ar gyfer y Cynulliad dros y flwyddyn nesaf. Yn y cyhoeddiad hwn, ar 15 Gorffennaf, cyhoeddodd y Prif Weinidog Fil i ddatblygu'r gyfundrefn rheoleiddio ar arolygu i amddiffyn a hyrwyddo lles pobl yng Nghymru sydd â'r angen mwyaf am ofal a chymorth.

Ni roddwyd sylw yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol i'r gorgyffwrdd rhwng y troseddau hyn a'r Bil Rheoleiddio ac Arolygu sydd ar y gweill. Gobeithio y bydd o gymorth i'r pwyllgor imi roi amlinelliad o fy marn i a barn y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol.

O ran gweithwyr gofal cymdeithasol, byddai'r ddarpariaeth ar gyfer trosedd o'r fath o fewn sgôp y Bil Rheoleiddio ac Arolygu arfaethedig. Mae'r Bil yn ymwneud â rheoleiddio darparwyr gofal cymdeithasol a'r gweithlu gofal cymdeithasol. Fodd bynnag, mae wedi'i gyfyngu'n unig i ofal cymdeithasol tra bod y drosedd a gyflwynwyd ym Mil Llywodraeth y DU yn berthnasol i ofal cymdeithasol ac iechyd.

Nid oes unrhyw cyfle i ddeddfu mewn perthynas â gweithwyr gofal iechyd yn ystod tymor y Cynulliad hwn. Mae'n fwy ansicr byth a fydd cyfle o'r fath yn codi yn ystod y Cynulliad nesaf, a byddai'n golygu bod nifer o flynyddoedd cyn y gellir cyflwyno trosedd mewn perthynas â gweithwyr gofal iechyd beth bynnag. Yn ychwanegol at hyn, pe bai'r troseddau'n cael eu cyflwyno mewn dau fil ar wahân, un ar gyfer iechyd ac un ar gyfer gofal cymdeithasol, nid oes sicrwydd y byddai'r troseddau'n cael eu cyflwyno yn union yr un fath. Am y rhesymau hyn rwyf innau a'r Dirprwy Weinidog o'r farn ei bod yn iawn i'r darpariaethau ym Mil y DU, sy'n cyflwyno'r troseddau hyn, fod yn berthnasol i Gymru yn ogystal â Lloegr, yn amodol ar gytundeb y Cynulliad. Rwyf felly wedi gosod Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol gerbron y Cynulliad yn gofyn am ei gydsyniad i gyflwyno trosedd mewn perthynas â gweithwyr gofal

iechyd a gweithwyr gofal cymdeithasol drwy Fil Cyfiawnder Troseddol a Llysoedd Llywodraeth y DU.

Mewn ymateb i'ch ymholiadau eraill:

Mae "Darparu Gofal Diogel, Gofal Tosturiol" yn nodi ymateb Llywodraeth Cymru i Adroddiad Robert Francis i'r digwyddiadau yn Ymddiriedolaeth Sefydledig GIG Canolbarth Swydd Stafford. Mae'n dangos ein hymrwymiad i ddarparu gofal diogel a thosturiol i bawb sy'n defnyddio ein gwasanaethau. Nod Llywodraeth Cymru yw sicrhau bod gennym ddiwylliant sy'n canolbwyntio ar anghenion a hawliau cleifion bob amser. Mae Darparu Gofal Diogel, Gofal Tosturiol yn sôn am yr angen i ddatblygu anoddefgarwch o ofal annerbyniol. Felly mae cyflwyno trosedd o'r fath yn ategu polisi Llywodraeth Cymru.

Yn y Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy, a gyhoeddwyd yn 2011, nododd y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol yr egwyddorion ar y ffordd ymlaen ar gyfer datblygu gofal cymdeithasol. Un o'r egwyddorion allweddol oedd diogelwch, a fynegwyd fel hyn: "Mae gennym oll, yn hen ac yn ifanc, yr hawl i gael ein diogelu rhag niwed ac esgeulustod lle gellir ei osgoi."

Bydd cyflwyno'r drosedd hon yn cyfrannu at fodloni'r egwyddor hon, a'r nodau polisi sylfaenol sy'n llifo ohono, drwy egluro na fydd esgeulustod bwriadol yn cael ei oddef yn ein system gofal cymdeithasol. Bydd yn rhan o fframwaith deddfwriaethol ehangach sy'n amddiffyn dinasyddion rhag camdriniaeth ac esgeulustod mewn gofal cymdeithasol. Ym maes gofal iechyd a gofal cymdeithasol bydd yn cyfleu neges ac yn darparu arf ataliol i'r rhai sy'n gweithio mewn iechyd a gofal cymdeithasol y gallant gael eu dal i gyfrif drwy broses droseddol.

Yn ymgynghoriad yr Adran Iechyd ar ran Cymru a Lloegr tynnwyd sylw at y ffaith y bydd gweithwyr gofal mewn lleoliadau gofal iechyd eithriedig yn dal i fod yn agored i adran 1 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 1933. Mae'r adran hon yn ei gwneud yn drosedd i unrhyw un sy'n gyfrifol am blentyn neu berson ifanc dan 16 ymosod yn fwriadol arno, ei gam-drin, ei esgeuluso, cefnu arno neu wneud y plentyn i ddiodeff yn ddiangen neu niweidio ei iechyd. Roedd yr Adran Addysg yn Lloegr o'r farn nad oedd angen ymestyn sgôp y drosedd y tu hwnt i leoliadau gofal iechyd ffurfiol gan y gellid dal i gyfrif weithiwr gofal sy'n darparu gofal iechyd yn un o'r gwasanaethau a lleoliadau eithriedig os digwydd iddynt gam-drin neu esgeuluso eu claf yn fwriadol, gan fod yr achosion posibl yn gyfyngedig a bod digon o gamau diogelu eisoes yn bodoli yn yr amgylchiadau hynny.

Nid yw eithrio awdurdodau lleol o sgôp trosedd y darparwr gofal yn eithriad cyffredinol. Mae'n eithriad yn yr achosion hyn yn unig - mewn perthynas ag arfer eu swyddogaethau addysg, eu swyddogaeth wrth sicrhau digon o ofal plant yn eu hardal o dan Ran 2 o Ddeddf Gofal Plant 2006, neu mewn perthynas ag arfer eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol gyda phlant. Gall hyn gynnwys pan fydd gwasanaethau, a all fod yn ofal iechyd, yn cael eu cynnwys fel rhan o becyn integredig o wasanaethau a bennir gan yr awdurdod lleol neu ei asiant, wedi'i deilwra i anghenion plentyn arbennig.

Mae'r eithriad hwn yn cael ei gynnwys ar gais yr Adran Addysg yn Lloegr, er mwyn darparu cysondeb o safbwynt lleoliadau a gwasanaethau plant nad ydynt yn ymwneud ag iechyd, ac er mwyn eithrio atebolrwydd mewn amgylchiadau lle mae elfen yn unig o ofal iechyd yn y trefniadau a wneir gan awdurdod lleol wrth arfer ei swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol. Fodd bynnag, gall awdurdod lleol fod yn atebol o dan drosedd y darparwr gofal mewn perthynas ag arfer ei swyddogaethau sy'n ymwneud â gofal cymdeithasol oedolion, diogelu oedolion sy'n agored i niwed, etc.

Hyderaf fod hyn yn egluro'r pwyntiau pwysig a godwyd gennych.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Mark Drakeford AC / AM

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

